

# **RAPORT ROCZNY EMITENTA**

za **2023** rok

miasto stołeczne  
**WARSZAWA**

28 czerwca 2024 roku



Warszawa

## Spis treści

I. WSTĘP .....	3
I.1. Oświadczenia Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy .....	3
II. Dokonania Emitenta i perspektywy rozwoju .....	4
II.1. Wybrane dane finansowe .....	9
II.1.1. Dane ogólne .....	9
II.1.2. Dochody bieżące .....	10
II.1.3. Wydatki bieżące .....	12
II.1.4. Dochody majątkowe .....	13
II.2. Zadłużenie .....	14
II.2.1. Dług Emitenta .....	14
II.2.2. Wskaźniki zadłużenia .....	15
II.2.3. Prognoza długu na lata 2024-2026 .....	15
II.3. Istotne czynniki ryzyka i zagrożenia .....	16
III. Rating międzynarodowy .....	20
IV. Rating krajowy .....	21
V. Sprawozdanie finansowe .....	21
V.1. Sprawozdanie finansowe m.st. Warszawy za 2023 rok wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta .....	21
V.2. Skonsolidowany bilans m.st. Warszawy .....	22
VI. Sprawozdanie z wykonania budżetu .....	22
VI.1. Uchwała Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w sprawie wydania opinii o przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok .....	22
VI.2. Sprawozdanie z wykonania budżetu m.st. Warszawy za 2023 rok .....	22

# I. Wstęp

Miasto stołeczne Warszawa jako emitent papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na krajowym rynku regulowanym wypełnia obowiązki informacyjne zgodnie z:

- 1) rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE,
- 2) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych,
- 3) rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków, uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim,
- 4) regulacjami obowiązującymi na giełdowym rynku równoległym prowadzonym przez GPW w Warszawie S.A. i pozagiełdowym rynku regulowanym prowadzonym przez BondSpot S.A.

## I.1. Oświadczenia Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy

Miasto stołeczne Warszawa („m.st. Warszawa”, „Emitent”) zapewnia, iż zgodnie z najlepszą wiedzą, po dopełnieniu staranności w celu weryfikacji tego zapewnienia, sprawozdanie finansowe sporządzone za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2023 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Emitenta oraz jego wynik finansowy.

Emitent zapewnia, iż podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania sprawozdania finansowego, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz podmiot ten, oraz niezależni biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Wszystkie odniesienia w niniejszym dokumencie do „PLN” lub „złoty” oznaczają walutę Rzeczypospolitej Polskiej. Wszelkie odniesienia w Raporcie rocznym do przepisu prawa należy interpretować jako odniesienia do treści tego przepisu z każdorazowymi zmianami lub, w razie jego uchylenia lub utraty mocy obowiązującej, do przepisu, który go uchylił albo, który reguluje zasadniczo taką samą materię, jak przepis uchylony.

Raport roczny Emitenta za rok 2023 winien być czytany z:

- 1) jednostkowym sprawozdaniem z wykonania budżetu m.st. Warszawy za rok 2023 oraz za rok 2022,
- 2) sprawozdaniami okresowymi,
- 3) informacjami i dokumentami opublikowanymi na stronie internetowej m.st. Warszawy [www.bip.warszawa.pl](http://www.bip.warszawa.pl) lub podanymi w innej formie do publicznej wiadomości.

## II. Dokonania Emitenta i perspektywy rozwoju

Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872) – zwana dalej ustawą o finansach publicznych sprawozdanie z wykonania budżetu m.st. Warszawy zostało opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej miasta stołecznego Warszawy pod adresem:

[https://bip.warszawa.pl/Menu\\_przedmiotowe/budzet\\_polityka\\_finansowa\\_v2/wykonanie\\_budzetu/2023/Sprawozdanie\\_z\\_wykonania\\_budzetu/Kompendium/default.htm](https://bip.warszawa.pl/Menu_przedmiotowe/budzet_polityka_finansowa_v2/wykonanie_budzetu/2023/Sprawozdanie_z_wykonania_budzetu/Kompendium/default.htm)

Rada Miasta Stołecznego Warszawy uchwałą nr VI/112/2024 w dniu 20 czerwca 2024 r. udzieliła Prezydentowi Miasta Stołecznego Warszawy absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok.

Rada Miasta Stołecznego Warszawy uchwałą nr VI/110/2024 w dniu 20 czerwca 2024 r. udzieliła również wotum zaufania Prezydentowi Miasta Stołecznego Warszawy z tytułu rozpatrzenia Raportu o stanie miasta.

Budżet miasta stołecznego Warszawy za rok 2023 zamknął się **ujemnym wynikiem finansowym**, rozumianym jako różnica między uzyskanymi dochodami i poniesionymi wydatkami, w kwocie **2 446,6 mln zł**, wobec planowanego deficytu na poziomie **4 050,6 mln zł**. W porównaniu z 2022 r. wynik budżetu w 2023 r. był niższy o 2 943,3 mln zł (w 2022 r. wystąpiła nadwyżka budżetowa w kwocie 496,6 mln zł).

Obniżenie wyniku budżetu w 2023 r. w zestawieniu z 2022 r. było konsekwencją wzrostu wydatków o 3 030,3 mln zł, z tego wydatków bieżących o 1 736,9 mln zł i wydatków majątkowych o 1 293,4 mln zł, przy znacznie niższym wzroście dochodów na poziomie 87,0 mln zł.

Deficyt budżetowy w 2023 r. w kwocie 2 446,6 mln zł wraz ze spłatą rat kredytów i pożyczek wynoszącą 215,9 mln zł zostały sfinansowane zaciągniętym kredytem w kwocie 384,0 mln zł oraz środkami pochodzącymi z rozliczenia realizacji budżetu za lata poprzednie w łącznej kwocie 3 960,8 mln zł.

Zrealizowane **dochody** w wysokości **21 740,2 mln zł** były wyższe od planu o **415,0 mln zł (101,9% planu)**. W stosunku do 2022 r. dochody w 2023 r. były wyższe o 0,4%, tj. o kwotę 87,0 mln zł.

Jednocześnie w 2023 r. m.st. Warszawa poniosło **wydatki** w wysokości **24 186,8 mln zł**, co oznacza wykonanie na poziomie **95,3% planu**, tj. o kwotę **1 188,9 mln zł** poniżej planu. W stosunku do 2022 r. wydatki były wyższe o 14,3%, tj. o 3 030,3 mln zł.

Na zmianę wysokości dochodów i wydatków w 2023 r. wpływ miały m.in. takie czynniki jak: wysoki poziom inflacji przez co m.in. nastąpił znaczący wzrost wydatków m.st. Warszawy na zakup energii i podwyższone wydatki na obsługę zadłużenia; ograniczenie wpływów podatkowych z PIT na skutek rozwiązań Polskiego Ładu oraz pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym mającym miejsce na terytorium tego Państwa.

**Wydatki bieżące** zostały zrealizowane w kwocie **20 611,1 mln zł**, co oznacza wykonanie na poziomie **95,9% planu**, tj. o kwotę **891,0 mln zł** poniżej planu. W stosunku do 2022 r. wydatki bieżące były wyższe o 9,2%, tj. o 1 736,9 mln zł.

Najwyższe wydatki bieżące w 2023 r. poniesione zostały w następujących sferach:

- Edukacja - 6 706,5 mln zł;
- Transport i komunikacja – 4 413,6 mln zł;
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 1 961,9 mln zł.

**Wydatki majątkowe** osiągnęły kwotę **3 575,7 mln zł** i były niższe od planowanych o kwotę **297,9 mln zł (92,3% planu)**. W stosunku do 2022 r. wydatki majątkowe były wyższe o 56,7%, tj. o 1 293,4 mln zł.

Na inwestycje realizowane na poziomie ogólnomiejskim wydatkowano środki w wysokości **1 734,6 mln zł**, natomiast inwestycje dzielnic wyniosły **1 117,0 mln zł**, pozostałe wydatki majątkowe – **724,1 mln zł**.

Wartość projektów inwestycyjnych współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej wyniosła **437,3 mln zł**.

Dofinansowanie unijne do projektów inwestycyjnych w 2023 r. wyniosło **559,0 mln zł**.

Największe wydatki majątkowe poniesione w 2023 roku:

<b>540,7 mln zł</b>	Projekt i budowa II linii metra
<b>465,0 mln zł</b>	Dokapitalizowanie spółki Tramwaje Warszawskie Sp. z o.o.
<b>206,6 mln zł</b>	Płatność z tytułu refundacji wydatków na zakup taboru na potrzeby projektu „Budowa II linii metra, wraz z infrastrukturą towarzyszącą i zakupem taboru – etap II”
<b>122,9 mln zł</b>	Budowa Muzeum Sztuki Nowoczesnej
<b>110,1 mln zł</b>	Wniesienie wkładów do spółek TBS w związku z realizacją budownictwa społecznego i programu rewitalizacji
<b>94,7 mln zł</b>	Budowa kładki pieszo-rowerowej nad Wisłą
<b>93,2 mln zł</b>	Nabycie nakładów poniesionych przez dzierżawcę na nieruchomości przy ul. Stawki 40
<b>55,9 mln zł</b>	Budowa kompleksu oświatowego przy ul. Świderskiej
<b>51,0 mln zł</b>	Wniesienie wkładu do spółki Szpital Wolski Sp. z o. o.
<b>49,9 mln zł</b>	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego na terenie osiedla Chrzanów
<b>48,3 mln zł</b>	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego w rejonie ul. Hennela
<b>43,1 mln zł</b>	Rozbudowa wiaduktów w ciągu Trasy Łazienkowskiej przy Agrykoli
<b>40,6 mln zł</b>	Wniesienie wkładów do spółki Szpital Czerniakowski Sp. z o. o.
<b>38,6 mln zł</b>	Budowa drugiego pawilonu medycznego na terenie Zakładu Opiekuńczo Leczniczego w Warszawie przy ul. Mehoffera 72/74 wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu

**Zadłużenie m.st. Warszawy** na koniec 2023 r. wyniosło **5 395,4 mln zł**, w tym z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek **4 894,1 mln zł**, wyemitowanych obligacji **499,4 mln zł** oraz z tytułu zobowiązań wymagalnych **1,8 mln zł**. W stosunku do stanu na koniec 2022 r. zadłużenie uległo zwiększeniu o **123,5 mln zł**. Wzrost stanu zadłużenia na koniec 2023 r. w stosunku do końca 2022 r. był wynikiem zaciągnięcia kredytu w kwocie **384,0 mln zł** przy spłacie rat wcześniej zaciągniętych zobowiązań dłużnych w wysokości **215,9 mln zł** oraz zmian kursu walutowego, co miało wpływ na poziom zadłużenia z tytułu kredytu w EUR zaciągniętego w EBI.

Na koniec 2023 r. **poziom zadłużenia w relacji do dochodów** ogółem wyniósł **24,8%**.

W 2023 r. spełniono ustawowe reguły ostrożnościowe<sup>1</sup> odnoszące się do limitu wydatków bieżących oraz dotyczące limitu obsługi zadłużenia wraz z odsetkami oraz wydatków związanych z udzielonymi poręczeniami i gwarancjami.

<sup>1</sup> Art. 242 i 243 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Perspektywy rozwoju miasta stołecznego Warszawy w najbliższym czasie zostały określone w budżecie na 2024 rok przyjętym uchwałą nr XCII/3017/2023 Rady m.st. Warszawy z 14 grudnia 2023 r. zmienionym uchwałą nr XCVI/3193/2024 Rady m.st. Warszawy z 14 marca 2024 r. i uchwałą nr XCVII/3244/2024 Rady m.st. Warszawy z 4 kwietnia 2024 r. oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2024-2050 przyjętej uchwałą nr XCII/3016/2023 Rady m.st. Warszawy z 14 grudnia 2023 r. zmienionej uchwałą nr XCVI/3192/2024 Rady m.st. Warszawy z 14 marca 2024 r. i uchwałą nr XCVII/3243/2024 Rady m.st. Warszawy z 4 kwietnia 2024 r.

Wieloletnia Prognoza Finansowa jako instrument zarządzania finansami m.st. Warszawy oraz jako dokument strategiczny służy ocenie długoterminowego potencjału m.st. Warszawy, ocenie jej sytuacji finansowej i zdolności kredytowej oraz podnosi poziom transparentności, przejrzystości i jawności finansów Miasta.

Przy konstruowaniu Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy edycji 2024-2050 założono, iż realizacja budżetu m.st. Warszawy w roku 2024 odbywać się będzie w warunkach wysokiej niepewności co do kształtowania się czynników wpływających na finanse Miasta, w szczególności zjawisk inflacyjnych, bowiem niepewność dalszego ich rozwoju wywołuje presję na wydatki Miasta we wszystkich obszarach działalności, zarówno w obszarze zadań bieżących, jak i w zakresie inwestycyjnym.

Sytuacja geopolityczna związana z konfliktem zbrojnym toczonym na terytorium Ukrainy, poza skutkami gospodarczymi nadal oddziałuje wprost na budżet Miasta w związku z pomocą udzielaną obywatelom Ukrainy przebywającym na terenie Warszawy.

Negatywne dla dochodów m.st. Warszawy skutki Polskiego Ładu nałożyły się na wcześniej wdrożone zmiany prawne w PIT ograniczające dochody Miasta, tj. preferencje dla formy zryczałtowanej podatku oraz zmiany w ramach tzw. 5 Kaczyńskiego. Łączny skutek wprowadzonych zmian to ubytek dochodów m.st. Warszawy w 2024 r. o kwotę 2 870 mln zł, który w przypadku braku zmian regulacyjnych będzie także miał wpływ na kolejne lata.

Jednocześnie z ograniczeniem dochodów Warszawy z PIT, po stronie wydatkowej poza wzrostem wydatków bieżących wynikających z czynników inflacyjnych (energia, wydatki na wynagrodzenia, wyższe ceny towarów i usług) radykalnie wzrasta obciążenie budżetu m.st. Warszawy obowiązkową wpłatą do budżetu państwa z tytułu tzw. Janosikowego (wzrost o 45,2% w 2024 r.).

W sytuacji braku zmian legislacyjnych przywracających dochody m.st. Warszawy do poziomu zapewniającego pełne finansowanie podstawowych sfer działalności Miasta, m.st. Warszawa w 2024 r. i latach kolejnych, podobnie jak w latach 2022-2023, będzie dysponowało znacząco ograniczonymi dochodami obniżającymi możliwości wydatkowe, co w szczególności w okresie podwyższonej inflacji może prowadzić do napięć budżetowych ze względu na trudność w sprostaniu presji wydatkowej. W świetle prognoz Ministerstwa Finansów prognozowana skumulowana inflacja w latach 2022-2024 ma wynieść 36,6%.

Przy ograniczonym poziomie dochodów kontynuacja programu inwestycyjnego wymaga pozyskania finansowania dłużnego, w związku z czym w WPF założono wzrost zadłużenia Miasta w okresie 2024-27 do poziomu 11 071,7 mln zł.

Na 2024 r. zaplanowano **dochody** w kwocie **25 837,0 mln zł**, co przy wzroście planowanych **wydatków** na poziomie **29 561,3 mln zł** daje **ujemny wynik** w wysokości **3 724,3 mln zł**.

Planowana **spłata zobowiązań** w 2024 r. wynika z zaciągniętych w latach poprzednich zobowiązań dłużnych i wyniesie **215,9 mln zł**.

Planowany na 2024 r. ujemny wynik budżetu oraz spłata długu zostaną sfinansowane przychodami pochodzącymi z zobowiązań dłużnych na kwotę **2 918,7 mln zł** oraz tzw. wolnych środków w kwocie **832,0 mln zł** i niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu w kwocie **189,5 mln zł**.

Planowane na 2024 r. **wydatki bieżące** wyniosą **25 880,0 mln zł**, co oznacza ich wzrost względem wykonanych wydatków bieżących w 2023 r. o 5 268,9 mln zł.

Najwyższe wydatki bieżące w 2024 r. poniesione zostaną w następujących obszarach:

- Edukacja – 7 348,9 mln zł;
- Transport i komunikacja – 5 206,9 mln zł;
- Finanse i różne rozliczenia – 2 998,6 mln zł (w tym tzw. Janosikowe 2 076,6 mln zł).

**Wydatki majątkowe** zaplanowano na 2024 r. w kwocie **3 681,3 mln zł**, w tym uwzględniono środki na dokapitalizowanie spółek Miasta łącznie w kwocie **118,5 mln zł**.

Wartość projektów inwestycyjnych współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej w 2024 r. kształtuje się na poziomie 75,3 mln zł. Dochody z tytułu dofinansowania unijnego do inwestycji zaplanowano w kwocie 356,9 mln zł.

Planowane do poniesienia w 2024 r. wydatki inwestycyjne obejmują m.in.:

<b>714,0 mln zł</b>	Projekt i budowa II linii metra
<b>182,2 mln zł</b>	Budowa Muzeum Sztuki Nowoczesnej
<b>74,2 mln zł</b>	Wniesienie wkładów do spółek TBS w związku z realizacją budownictwa społecznego i programu rewitalizacji
<b>51,1 mln zł</b>	Modernizacja wiaduktów drogowych nad ul. Paryską w Warszawie
<b>49,2 mln zł</b>	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego w rejonie ul. Hennela
<b>48,4 mln zł</b>	Płatność z tytułu refundacji wydatków na zakup taboru na potrzeby projektu „Budowa II linii metra wraz z zakupem taboru - etap III”
<b>47,6 mln zł</b>	Budowa kompleksu oświatowego przy ul. Świderskiej w Warszawie
<b>40,3 mln zł</b>	Modernizacja zabytkowych obiektów oraz budowa Sali koncertowej przy ul. Grochowskiej na potrzeby Sinfonia Varsovia – etap I
<b>40,1 mln zł</b>	Modernizacja Sali Kongresowej w budynku Pałacu Kultury i Nauki
<b>39,9 mln zł</b>	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego na terenie osiedla Chrzanów
<b>36,4 mln zł</b>	Rozbudowa wiaduktów w ciągu Trasy Łazienkowskiej przy Agrykoli
<b>36,0 mln zł</b>	Modernizacja terenu przy ul. Wawelskiej 5
<b>31,6 mln zł</b>	Przebudowa części nawierzchni Placu Defilad
<b>29,3 mln zł</b>	Zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania
<b>29,3 mln zł</b>	Budowa kładki pieszo-rowerowej nad Wisłą
<b>27,0 mln zł</b>	Poprawa układu drogowego w Dzielnicy Białołęka
<b>26,5 mln zł</b>	Nowe Centrum Warszawy (obszar ul. Chmielnej)

Biorąc pod uwagę ograniczony potencjał dochodowy m.st. Warszawy przy utrzymaniu obecnych rozwiązań regulacyjnych oraz wyżej wymienione zagrożenia budżetowe, utrzymanie realnego poziomu wydatków budżetowych m.st. Warszawy będzie wyzwaniem, tak w 2024 r., jak i w latach kolejnych.

W przyjętej w grudniu 2023 r. Wieloletniej Prognozie Finansowej 2024-2050 dla pierwszych czterech lat prognozy, tj. lat 2024-2027, założono wystąpienie ujemnego wyniku budżetowego, związanego głównie z wysokimi nakładami inwestycyjnymi oraz okresem adaptacji do negatywnych dla dochodów Miasta skutków programu Polski Ład, natomiast począwszy od 2028 r., przewiduje się uzyskiwanie nadwyżek dochodów nad wydatkami. Generowane nadwyżki przeznaczone zostaną na spłatę zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich i planowanych do zaciągnięcia w latach 2024-2027.

W zakresie programu kredytowego przewiduje się pozyskanie w latach 2024-2027 w formie środków dłużnych kwoty 7 207,4 mln zł, z tego w 2024 r. kwoty 2 918,7 mln zł. Jednocześnie do 2027 r. planowana jest spłata długu w łącznej kwocie 1 550,5 mln zł. Tym samym dług w ujęciu netto do 2027 r. zostanie zwiększony o 5 656,8 mln zł.

Zakłada się, że całkowita spłata dotychczasowego i przewidywanego do zaciągnięcia długu nastąpi w perspektywie 2050 r., tj. w horyzoncie objętym WPF-em.

Dla utrzymania wysokiej zdolności kredytowej m.st. Warszawy istotne będzie generowanie przez Miasto nadwyżek operacyjnych, co stanowić będzie wyzwanie dla budżetu m.st. Warszawy. Według prognozy z WPF nadwyżki operacyjne budżet miasta będzie regularne osiągał od 2025 r.

Ważnym aspektem polityki budżetowej m.st. Warszawy w 2024 r. i w następnych latach będzie kontynuacja procesu optymalizacji zależnych lub częściowo zależnych od Miasta czynników kształtujących dochody niepodatkowe i podatkowe oraz poszukiwanie możliwości zwiększania aktualnych źródeł dochodów przy wykorzystaniu narzędzi, jakie dają przepisy, w tym regulacje zawarte w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Istotne będzie także poszukiwanie i wykorzystywanie alternatywnych sposobów realizacji zadań publicznych, np. w formie partnerstwa publiczno – prywatnego.

Na poprawę sytuacji finansowej Miasta pozytywny wpływ mogą w kolejnych latach mieć zaprezentowane przez Ministerstwo Finansów zmiany regulacyjne w zakresie finansowania samorządów, w tym w zakresie dochodów podatkowych.

Istotnym elementem działań podejmowanych w kierunku wzrostu efektywności wydatkowanych środków, będzie dalszy rozwój budżetowania zadaniowego, polepszający wykorzystanie mierników oceny efektów działalności, stanowiących obiektywne i wiarygodne narzędzie pomiaru stopnia realizacji celów i zadań.

Kontynuowane będą działania oszczędnościowe i racjonalizujące wydatki bieżące z wykorzystaniem efektu skali, takie jak: wspólne zakupy materiałów biurowych, wspólne ubezpieczenie mienia Warszawy, jak też działanie Warszawskiej Grupy Zakupowej dotyczące zakupu energii elektrycznej na potrzeby jednostek organizacyjnych Miasta oraz podmiotów, dla których Miasto pełni funkcję właściciela oraz organizatora, tj. szkół, przedszkoli, bibliotek, ośrodków pomocy społecznej i innych.



## SYTUACJA FINANSOWA EMITENTA

### II.1. Wybrane dane finansowe

Prezentowane wykonanie za rok 2023 zgodne jest ze Sprawozdaniem z wykonania budżetu m.st. Warszawy za 2023 r. zaopiniowanym pozytywnie przez Regionalną Izbę Obrachunkową.

#### II.1.1. Dane ogólne

TAB. 1. DANE OGÓLNE W LATACH 2022 - 2023 [w mln zł/EUR]\*

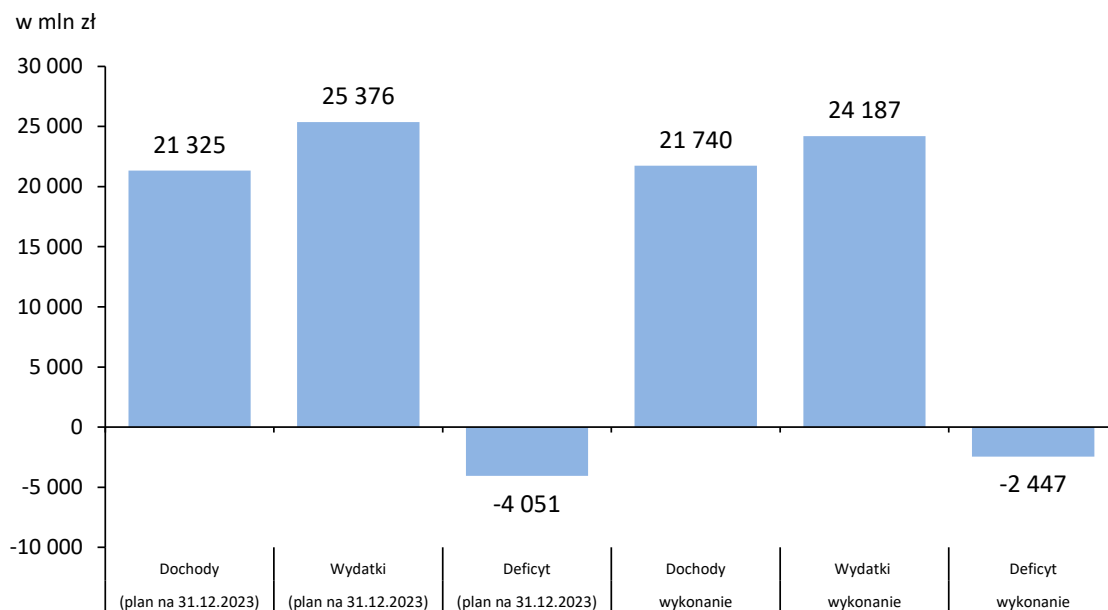
Lp.	Wyszczególnienie	2022**		2023***		Dynamika 2023/2022
		mln zł	mln EUR*	mln zł	mln EUR*	
A	DOCHODY OGÓŁEM	21 653,2	4 617,0	21 740,2	5 000,0	100,4
A.1	DOCHODY BIEŻĄCE	20 684,4	4 410,4	20 463,1	4 706,3	98,9
A.2	DOCHODY MAJĄTKOWE	968,8	206,6	1 277,1	293,7	131,8
B	WYDATKI OGÓŁEM	21 156,5	4 511,1	24 186,8	5 562,7	114,3
B.1	WYDATKI BIEŻĄCE	18 874,2	4 024,4	20 611,1	4 740,4	109,2
B.1.1	KOSZT OBSŁUGI ZADŁUŻENIA	182,7	39,0	185,4	42,7	101,5
B.2	WYDATKI MAJĄTKOWE	2 282,3	486,6	3 575,7	822,4	156,7
C	NADWYŻKA/DEFICYT [A - B]	496,6	105,9	-2 446,6	-562,7	
D	WYNIK BIEŻĄCY [A.1 - B.1]	1 810,2	386,0	-148,0	-34,0	
E	WYNIK MAJĄTKOWY [A.2 - B.2]	-1 313,5	-280,1	-2 298,6	-528,7	175,0
F	PRZYCHODY OGÓŁEM	4 015,5	856,2	4 344,8	999,3	108,2
G	ROZCHODY OGÓŁEM	2 751,3	586,6	215,9	49,7	7,8
H	WYNIK BUDŻETU	1 760,8	375,4	1 682,3	386,9	95,5

\* Do obliczeń wartości podanych w EUR przyjęto kursy walut na dzień 30.12.2022 (1 EUR = 4,6899 PLN) i na dzień 29.12.2023 (1 EUR = 4,3480 PLN)

\*\* Dane za 2022 r. w zakresie dochodów bieżących oraz majątkowych zgodne ze sprawozdaniem RB-NDS po korekcie z dnia 28.04.2023 r.

\*\*\* Dane za 2023 r. w zakresie dochodów bieżących oraz majątkowych zgodne ze sprawozdaniem RB-NDS po korekcie z dnia 17.04.2024 r.

WYK. 1. PLANOWANE I WYKONANE DOCHODY, WYDATKI, DEFICYT M.ST. WARSZAWY W 2023 ROKU [w mln zł]



## II.1.2. Dochody bieżące

TAB. 2. DOCHODY BIEŻĄCE W LATACH 2022 – 2023 [w mln zł/ EUR]\*

Wyszczególnienie	2022		2023***		Dynamika 2023/2022
	mln zł	mln EUR*	mln zł	mln EUR*	% w zł
<b>DOCHODY BIEŻĄCE RAZEM</b>	<b>20 684,4</b>	<b>4 410,4</b>	<b>20 463,1</b>	<b>4 706,3</b>	<b>98,9</b>
<b>DOCHODY WŁASNE</b>	<b>15 641,7</b>	<b>3 335,2</b>	<b>15 632,2</b>	<b>3 595,3</b>	<b>99,9</b>
Podatki i opłaty lokalne	1 480,2	315,6	1 637,1	376,5	110,6
Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	8 300,4 **	1 769,8	7 716,8	1 774,8	93,0
Dochody z mienia	1 276,4	272,2	1 357,7	312,3	106,4
Sprzedaż biletów komunikacji miejskiej	824,1	175,7	948,8	218,2	115,1
Pozostałe	3 760,6	814,9	3 971,8	913,5	105,6
<b>TRANSFERY</b>	<b>5 042,8</b>	<b>1 075,2</b>	<b>4 831,0</b>	<b>1 111,1</b>	<b>95,8</b>
Subwencja ogólna	2 951,4	629,3	3 689,9	848,6	125,0
Dotacje celowe z budżetu państwa	1 583,8	337,7	755,0	173,6	47,7
Środki pozyskiwane z innych funduszy	469,9	100,2	347,9	80,0	74,0
Pozostałe, w tym środki z UE	37,6	8,1	38,1	8,8	101,4

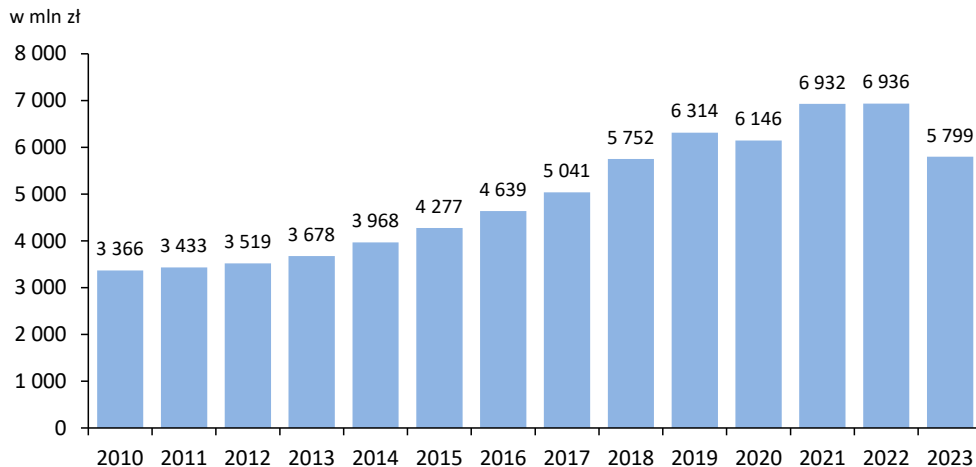
\* Do obliczeń wartości podanych w EUR przyjęto kursy walut na dzień 30.12.2022 (1 EUR = 4,6899 PLN) i na dzień 29.12.2023 (1 EUR = 4,3480 PLN)

\*\* Kwota uwzględnia przekazanie z budżetu państwa w czwartym kwartale 2022 r. kwoty 852 mln zł, stanowiącej przyspieszoną (z 2023 r. na 2022 r.)

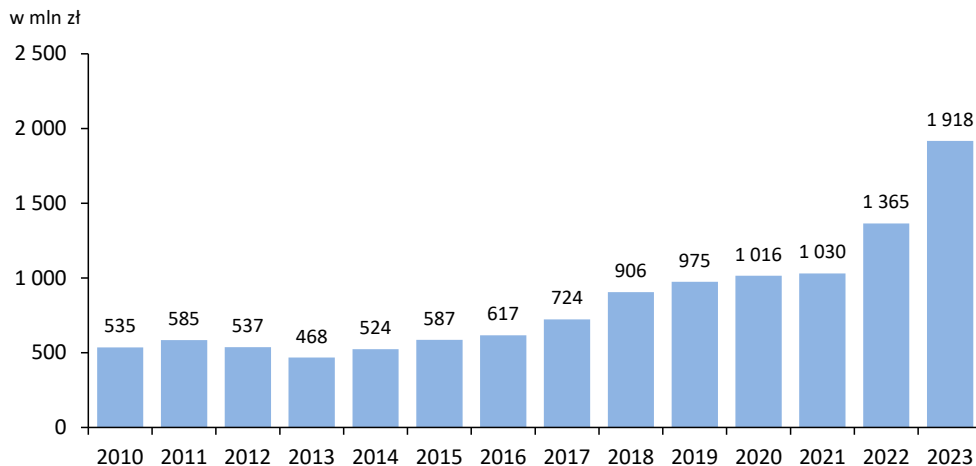
częściową rekompensatę z tytułu ubytku dochodów budżetu m.st. Warszawy z udziału w podatku PIT w 2023 r. na skutek zmian podatkowych wdrożonych

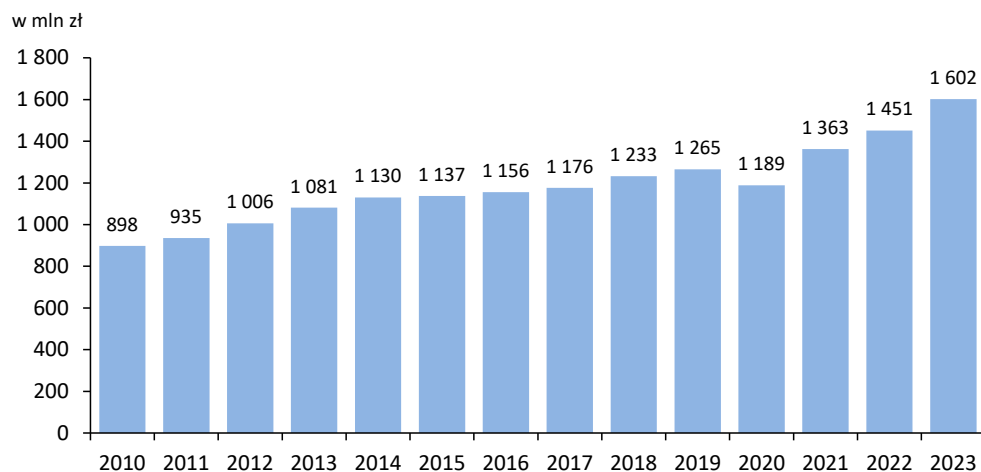
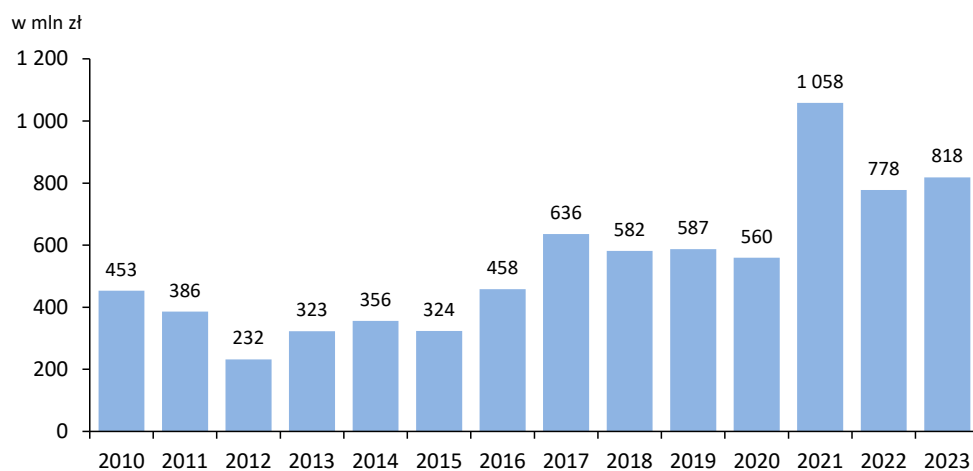
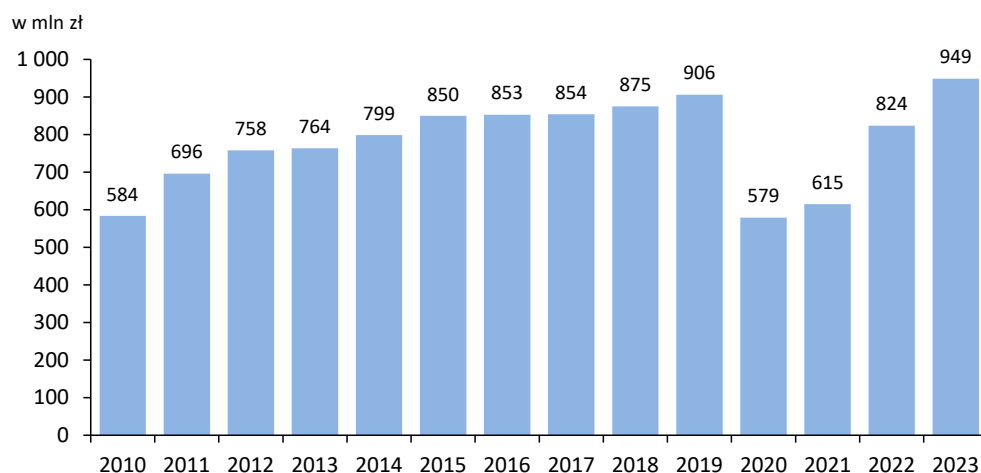
\*\*\* Dane za 2023 r. w zakresie dochodów bieżących zgodne ze sprawozdaniem RB-NDS po korekcie z dnia 17.04.2024 r.

WYK. 2. DOCHODY M.ST. WARSZAWY Z PIT W LATACH 2010 – 2023 [w mln zł]



WYK. 3. DOCHODY M.ST. WARSZAWY Z CIT W LATACH 2010 – 2023 [w mln zł]



**WYK. 4. DOCHODY M.ST. WARSZAWY Z PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI W LATACH 2010 – 2023 [w mln zł]****WYK. 5. DOCHODY M.ST. WARSZAWY Z PCC W LATACH 2010 – 2023 [w mln zł]****WYK. 6. DOCHODY M.ST. WARSZAWY ZE SPRZEDAŻY BILETÓW KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ W LATACH 2010 – 2023 [w mln zł]**

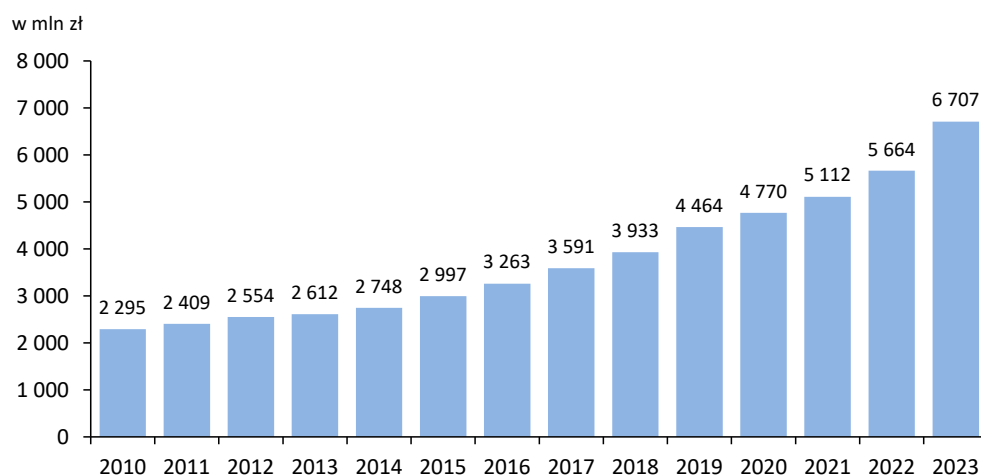
## II.1.3. Wydatki bieżące

TAB. 3. WYDATKI BIEŻĄCE WG RODZAJU W LATACH 2022 - 2023 [w mln zł/ EUR]\*

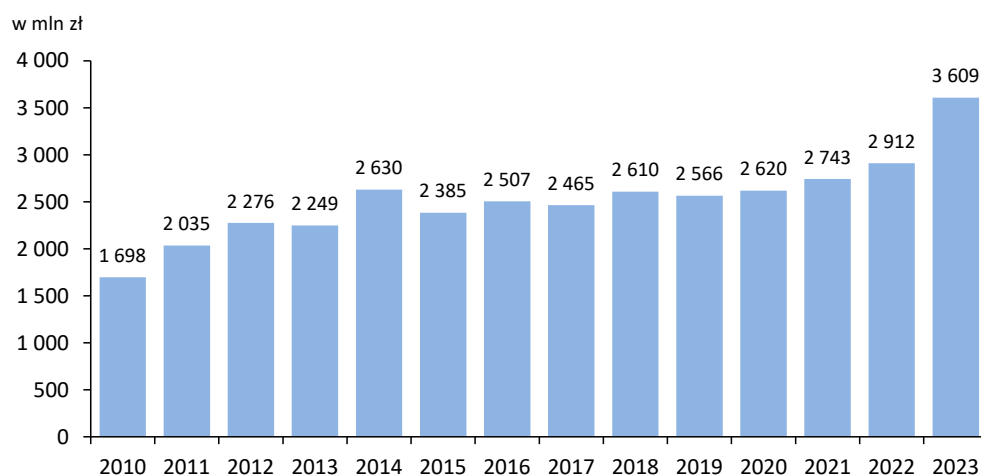
Wyszczególnienie	2022		2023		Dynamika 2023/2022 % w zł
	mln zł	mln EUR*	mln zł	mln EUR*	
<b>Wydatki bieżące, w tym:</b>	<b>18 874,2</b>	<b>4 024,4</b>	<b>20 611,1</b>	<b>4 740,4</b>	<b>109,2</b>
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	6 309,5	1 345,3	7 266,9	1 671,3	115,2
Wydatki związane z realizacją zadań statutowych	7 405,3	1 579,0	10 053,8	2 312,3	135,8
Dotacje na zadania bieżące	3 312,0	706,2	2 420,2	556,6	73,1
w tym: wpłata na część równoważącą subwencji ogólnej	1 304,4	278,1	1 429,8	328,8	109,6
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 612,5	343,8	641,7	147,6	39,8
Wydatki na programy finansowane z UE	52,3	11,1	43,0	9,9	82,3
Koszty obsługi długu	182,7	39,0	185,4	42,6	101,5
Poręczenia i gwarancje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

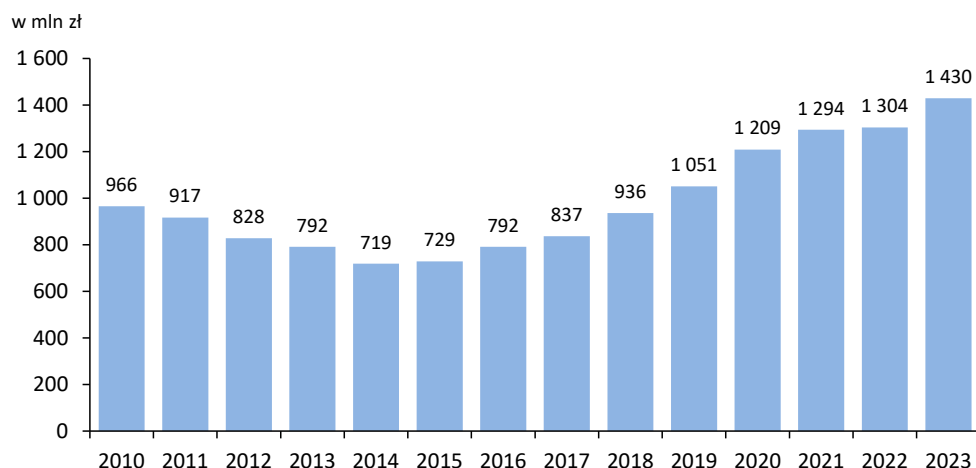
\* Do obliczeń wartości podanych w EUR przyjęto kursy walut na dzień 30.12.2022 (1 EUR = 4,6899 PLN) i na dzień 29.12.2023 (1 EUR = 4,3480 PLN)

WYK. 7. WYDATKI BIEŻĄCE M.ST. WARSZAWY NA EDUKACJĘ W LATACH 2010–2023 [w mln zł]



WYK. 8. WYDATKI M.ST. WARSZAWY NA ZAKUP USŁUG PRZEWOZOWYCH KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ W LATACH 2010 – 2023 [w mln zł]

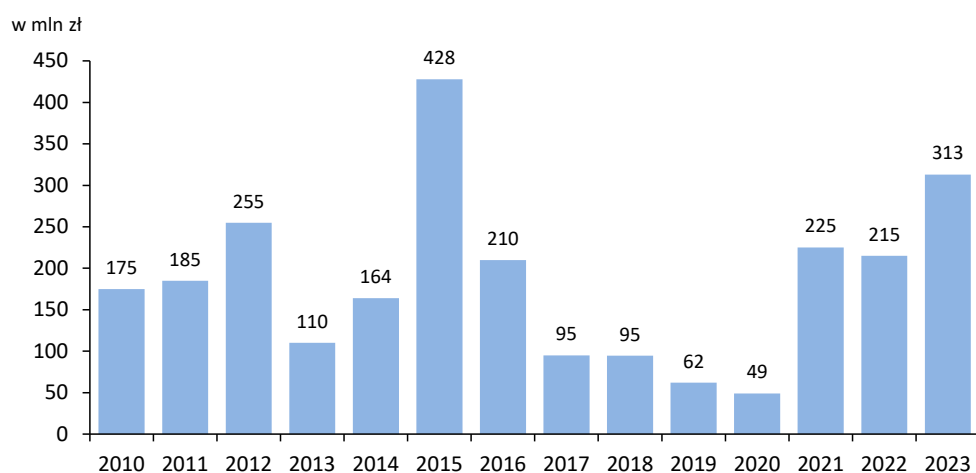


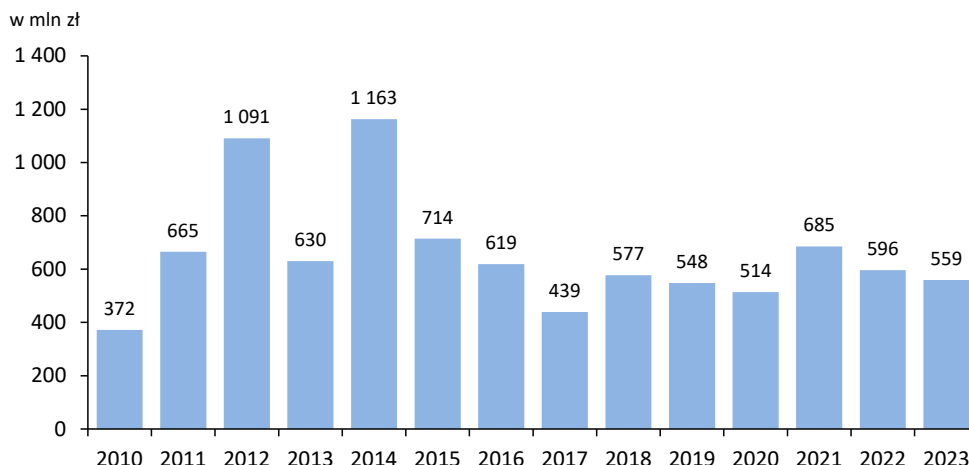
**WYK. 9. WPŁATY M.ST. WARSZAWY DO BUDŻETU PAŃSTWA NA RZECZ SUBWENCJI OGÓLNEJ W CZĘŚCI RÓWNOWAŻĄCEJ (TZW. JANOSIKOWE) W LATACH 2010-2023 [w mln zł]**

**II.1.4. Dochody majątkowe**
**TAB. 4. DOCHODY MAJĄTKOWE W LATACH 2022 - 2023 [w mln zł/ EUR] \***

Wyszczególnienie	2022		2023**		Dynamika 2023/2022
	mln zł	mln EUR*	mln zł	mln EUR*	% w zł
<b>Dochody majątkowe razem</b>	<b>968,8</b>	<b>206,6</b>	<b>1 277,1</b>	<b>293,7</b>	<b>131,8</b>
<b>Dochody własne</b>	<b>303,7</b>	<b>64,8</b>	<b>446,2</b>	<b>102,6</b>	<b>146,9</b>
Wpływ ze sprzedaży lokali i nieruchomości	214,5	45,7	312,8	72,0	145,8
Zbycie praw majątkowych - sprzedaż udziałów w spółkach	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wpływy z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	62,7	13,4	70,8	16,3	112,9
Pozostałe	26,5	5,6	62,5	14,4	235,9
<b>Transfery</b>	<b>665,0</b>	<b>141,8</b>	<b>830,8</b>	<b>191,1</b>	<b>124,9</b>
Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE	596,0	127,1	559,0	128,6	93,8
Dotacje celowe z budżetu państwa otrzymane na inwestycje	1,1	0,2	7,1	1,6	638,1
Pozostałe	67,9	14,5	264,7	60,9	390,0

\* Do obliczeń wartości podanych w EUR przyjęto kursy walut na dzień 30.12.2022 (1 EUR = 4,6899 PLN) i na dzień 29.12.2023 (1 EUR = 4,3480 PLN)

\*\* Dane za 2023 r. w zakresie dochodów majątkowych zgodnie ze sprawozdaniem RB-NDS po korekcie z dnia 17.04.2024 r.

**WYK. 10. DOCHODY M.ST. WARSZAWY ZE SPRZEDAŻY LOKALI I NIERUCHOMOŚCI W LATACH 2010 – 2023 [w mln zł]**


**WYK. 11. DOCHODY MAJĄTKOWE M.ST. WARSZAWY Z UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2010 – 2023 [w mln zł]****II.2. Zadłużenie**

Stan zadłużenia m.st. Warszawy na koniec 2023 r. wyniósł **5 395,4 mln zł**, z czego kredyty i pożyczki to kwota **4 894,1 mln zł**, obligacje krajowe **499,4 mln zł**, pozostałą kwotę stanowią zobowiązania wymagalne.

Rozchody Emitenta z tytułu spłaty zobowiązań w 2023 r. wyniosły łącznie **215,9 mln zł** i obejmowały planowe spłaty rat kredytów udzielonych przez Europejski Bank Inwestycyjny - **182,4 mln zł** i Bank Rozwoju Rady Europy - **30,8 mln zł** oraz planowe spłaty pożyczek udzielonych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – **2,2 mln zł** i Mazowiecki Regionalny Fundusz Pożyczkowy - **541 tys. zł**.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. nie występowały wymagalne zobowiązania dłużne z tytułu kredytów, pożyczek lub obligacji.

Na obsługę zadłużenia przeznaczono środki w łącznej wysokości **401,4 mln zł**. Kwota ta obejmuje raty kapitałowe od kredytów i pożyczek w kwocie **215,9 mln zł** oraz płatności odsetek na poziomie **185,4 mln zł** (w tym koszty odsetkowe od zobowiązań o stałym oprocentowaniu - 67,3 mln zł i oprocentowaniu zmiennym - 118,1 mln zł).

**II.2.1. Dług Emitenta****TAB. 5. TABELA SYNTETYCZNA ZADŁUŻENIA W LATACH 2022 - 2023 [w mln zł/ EUR]\***

Wyszczególnienie	2022**		2023***		Dynamika 2023/2022
	mln zł	mln EUR*	mln zł	mln EUR*	% w zł
Stan zadłużenia na początek roku	5 811,1	1 239,1	5 271,9	1 212,5	90,7
Stan zadłużenia na koniec roku	5 271,9	1 124,1	5 395,4	1 240,9	102,3
Przychody z tytułu finansowania	0,0	0,0	384,0	88,3	-
Zaciągnięte kredyty i pożyczki	0,0	0,0	384,0	88,3	-
Emisja obligacji	0,0	0,0	0,0	0,0	-
<b>Spłata zobowiązań</b>	<b>551,3</b>	<b>117,5</b>	<b>215,9</b>	<b>49,7</b>	<b>39,2</b>
Spłata rat kapitałowych z tytułu kredytów i pożyczek	99,1	21,1	215,9	49,7	217,8
Wykup obligacji	452,2	96,4	0,0	0,0	0,0
<b>Różnice kursowe i/lub zobowiązania wymagalne</b>	<b>12,0</b>	<b>2,6</b>	<b>-44,6</b>	<b>-10,2</b>	<b>-</b>

\* Do obliczeń wartości podanych w EUR przyjęto kursy walut na dzień 30.12.2022 (1 EUR = 46899 PLN) i na dzień 29.12.2023 (1 EUR = 4,3480 PLN)

\*\* Dane za 2022 r. w zakresie zadłużenia zgodne ze sprawozdaniem Rb-Z po korekcie z dnia 12.05.2023 r.

\*\*\* Dane za 2023 r. w zakresie zadłużenia zgodne ze sprawozdaniem Rb-Z po korekcie z dnia 17.04.2024 r.

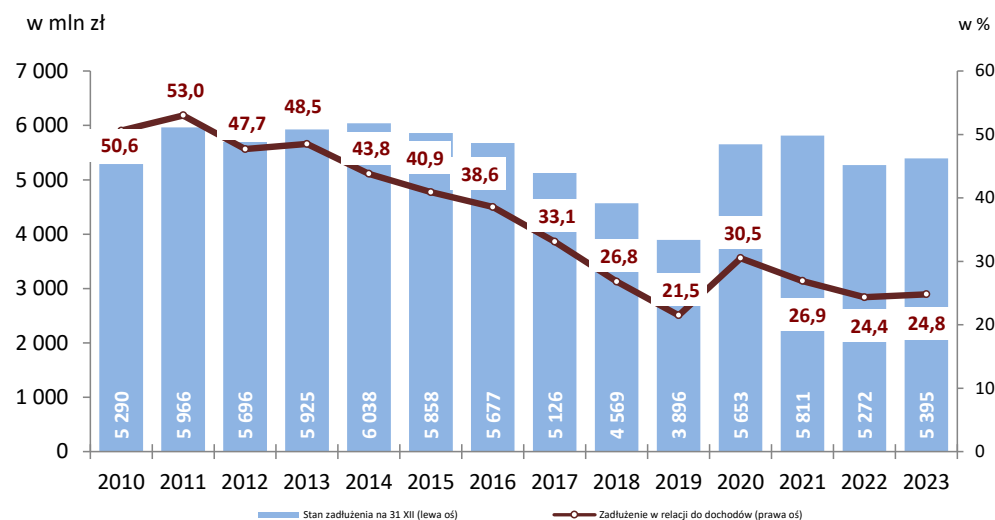
## II.2.2. Wskaźniki zadłużenia

TAB. 6. WSKAŹNIK ZADŁUŻENIA W LATACH 2018 – 2023 [w %]

Wskaźnik	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	wykonanie					
	%					
Wzrost zobowiązań ogółem (r/r)	-10,9	-14,7	45,1	2,8	-9,3	2,3
Udział zadłużenia w walutach obcych	0,0	0,0	4,6	10,6	11,9	10,8
Zobowiązania ogółem/Dochody ogółem	26,8	21,5	30,5	26,9	24,3	24,8
Zobowiązania ogółem/Dochody bieżące	28,0	22,3	31,8	28,2	25,5	26,4
Zobowiązania ogółem/Nadwyżka operacyjna*	2,4	3,6	-30,6	2,5	2,9	-36,5
Obsługa zadłużenia/Dochody ogółem	4,5	4,7	4,0	2,4	3,4	1,8
Obsługa zadłużenia/Dochody bieżące	4,7	4,9	4,2	2,5	3,5	2,0
Odsetki/Dochody bieżące	1,3	1,0	0,8	0,6	0,9	0,9

\*wskaźnik pokazany jako wielokrotność zobowiązań względem nadwyżki operacyjnej

WYK. 12. STAN ZADŁUŻENIA NA KONIEC ROKU I RELACJA ZADŁUŻENIA DO DOCHODÓW W LATACH 2010 – 2023 [w mln zł, w %]



## II.2.3. Prognoza długu na lata 2024-2026

Prezentowane dane zgodne są ze zmianami w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy na lata 2024-2050 oraz w budżecie m.st. Warszawy na rok 2024 wprowadzonymi uchwałą nr XCVII/3243/2024 Rady m.st. Warszawy z 4 kwietnia 2024 r. oraz uchwałą nr XCVII/3244/2024 Rady m.st. Warszawy z 4 kwietnia 2024 r. Limit obsługi zadłużenia obliczony został zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

TAB. 7. PROGNOZA DŁUGU NA LATA 2024 - 2026 I WYKONANIE ZA 2023 ROK [w mln zł]

Wyszczególnienie	2023	2024	2025	2026
	wykonanie	prognoza		
	w mln zł			
Dochody ogółem	21 740,2	25 837,0	25 948,5	26 763,0
Wydatki ogółem	24 186,8	29 561,3	28 085,3	27 538,4
w tym koszty obsługi zadłużenia	185,4	294,8	531,5	633,1
Deficyt	-2 446,6	-3 724,3	-2 136,8	-775,3
Przychody zwrotne	384,0	2 918,7	2 547,6	1 102,4
Spląty zadłużenia	215,9	215,9	488,6	410,1
Zadłużenie ogółem	5 395,4	8 096,3	10 161,9	10 861,2
Wskaźnik zadłużenia	24,82%	31,34%	39,16%	40,58%
Limit obsługi zadłużenia (z uwzgl. wyłączeń)*	11,48%	9,79%	7,52%	5,46%
Wskaźnik obsługi zadłużenia (z uwzgl. wyłączeń)*	1,80%	1,95%	3,47%	3,37%

\* Wskaźnik/limit obsługi zadłużenia obliczony zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem ustawowych wyłączeń.

## II.3. Istotne czynniki ryzyka i zagrożenia

Na etapie planowania budżetu i opracowywania Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy identyfikowane są ryzyka, które mogą wpłynąć negatywnie na przyjęte wartości. Do najważniejszych zidentyfikowanych ryzyk finansowych należy zaliczyć:

- ryzyko utrzymania ograniczeń w rozwoju potencjału dochodowego Miasta w stosunku do uwarunkowań rynkowych/gospodarczych kraju w następstwie utrzymania systemu finansowania samorządów wprowadzonego w ramach programu Polski Ład (w przypadku wejścia w życie przedstawionych przez Ministerstwo Finansów propozycji zmian w systemie finansowania samorządów sytuacja w zakresie dochodów podatkowych Warszawy może ulec poprawie),
- ryzyko nieotrzymania lub uzyskania z opóźnieniem funduszy z UE przeznaczonych na współfinansowanie zadań inwestycyjnych w ramach projektów unijnych,
- ryzyko stopy procentowej, mogące wpłynąć na zwiększenie obciążeń budżetu wydatkami związanymi z obsługą istniejącego zadłużenia oraz zobowiązań planowanych do zaciągnięcia (wzrost kosztu obsługi nowego zadłużenia oraz zadłużenia o oprocentowaniu zmiennym),
- ryzyko zmian kursu EUR/PLN mogące skutkować konsekwencjami opisanymi w poprzednim punkcie oraz zarówno w krótkim, jaki i w długim okresie ewentualnym zwiększeniem kosztów prowadzonych inwestycji,
- ryzyko wystąpienia katastrof naturalnych, mogących wpłynąć na zwiększenie wydatków związanych z koniecznością przedsięwzięcia nadzwyczajnych działań oraz z bezpośrednimi skutkami oddziaływania zdarzeń charakterze katastroficznym.

Należy zaznaczyć, że ryzyka mogą jednocześnie tworzyć szanse, na przykład pogorszenie się sytuacji gospodarczej może oznaczać wzrost konkurencji i tym samym w niektórych obszarach spadek kosztów realizacji inwestycji.



Ryzyka	Stopień realizacji *	Sposób realizacji	Miara	Wartość		
				2021	2022	2023
Ryzyko refinansowania	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"><li>• Optymalna struktura zadłużenia w ramach mix financing, co oznacza dywersyfikację ryzyka źródeł finansowania i terminów spłat.</li><li>• Zakładana struktura zadłużenia:<ul style="list-style-type: none"><li>a) zróżnicowanie portfela długu, zawierającego kredyty, obligacje i pożyczki,</li><li>b) możliwie najdłuższy średni termin zapadalności długu wyznaczonego wskaźnikiem ATM<sup>2</sup>.</li></ul></li></ul>	Średnia zapadalność długu (w latach) <ul style="list-style-type: none"><li>- kraj</li><li>- zagranica</li><li>- razem</li></ul>	4,1 10,1 9,1	6,1 9,3 9,0	5,2 9,3 8,9
		<ul style="list-style-type: none"><li>• Poziom średniej zapadalności długu w 2023 r. był wypadkową:<ul style="list-style-type: none"><li>a) zaciągnięcia nowego kredytu w EBI w kwocie 384 mln zł;</li><li>b) procesu starzenia się istniejącego długu.</li></ul></li></ul>	Zadłużenie z tyt. emisji obligacji	16,4%	9,5%	9,3%
		<ul style="list-style-type: none"><li>• Zadłużenie z tyt. kredytów i pożyczek w ogólnym zadłużeniu w 2023 r. nieznacznie wzrosło.</li></ul>	Zadłużenie z tyt. kredytów i pożyczek	83,6%	90,5%	90,7%
		<ul style="list-style-type: none"><li>• Z uwagi na gorsze wyniki operacyjne Warszawy w 2023 r., (deficyt operacyjny 148 mln zł), które były spowodowane czynnikami zewnętrznymi m.in. negatywnym wpływem reformy podatkowej „Polski Ład” na dochody z PIT oraz rosnącym obciążeniem z tytułu obowiązkowej wpłaty na część równoważącą subwencji ogólnej (Janosikowe), wskaźnik spłaty zadłużenia w 2023 r. był ujemny.</li></ul>	Wskaźnik spłaty zadłużenia (w latach) <sup>3</sup>	2,5	2,9	-
Ryzyko kursowe	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"><li>• Preferowane jest zaciąganie zobowiązań w walucie polskiej, zadłużanie w walucie obcej ograniczone do poziomu 25% całego zadłużenia. Zaciąganie zadłużenia w walucie obcej dokonywane jest tylko w euro (w latach 2020-2021 Warszawa zaciągnęła kredyt walutowy w EBI o zerowym oprocentowaniu na łączną kwotę 134 mln euro);</li><li>• Udział zobowiązań w walutach obcych w 2023 r. wynosił 10,8%.</li></ul>	Zadłużenie w walucie krajowej	89,4%	88,1%	89,2%
			Zadłużenie w walucie obcej	10,6%	11,9%	10,8%
* Skala stopnia realizacji: wysoki, zadowalający, umiarkowany, niski.						

<sup>2</sup> ATM –Średnia zapadalność długu. Wskaźnik ten określa ryzyko refinansowania długu. Średnia zapadalność to wyrażona w latach średnia długość okresu, po którym zaciągnięty dług zostanie całkowicie spłacony.

<sup>3</sup> Wskaźnik obliczony wg wzoru: Zobowiązania ogółem / (Dochody bieżące – Wydatki bieżące). Wskaźnik ten określa czas, w jakim Miasto mogłoby spłacić swoje zadłużenie gdyby jego nadwyżka bieżąca pozostawała na niezmiennym poziomie i w całości byłaby przeznaczona na spłatę zadłużenia.

Ryzyka	Stopień realizacji *	Sposób realizacji	Miara	Wartość		
				2021	2022	2023
Ryzyko stopy procentowej	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"><li>Dążenie do ograniczenia negatywnego oddziaływania wzrostu stóp na wydatki Miasta z tytułu kosztów obsługi, a tym samym i na wzrost wskaźnika obsługi zadłużenia ponad planowany poziom.</li><li>Preferowane jest zaciąganie zobowiązań na stałą stopę, przy utrzymaniu minimum 50% posiadanego zadłużenia opartego na stałej stopie procentowej.</li><li>Wartość wskaźnika ATR spadła do 1,7 roku na koniec 2023 r., z uwagi na zbliżające się terminy refixingu/konwersji stawek kredytów o stałym oprocentowaniu i znaczącym udziale zobowiązań podlegających konwersji stawek w długu ogółem Miasta.</li></ul>	ATR długu (w latach) <sup>4</sup>	2,4	1,9	1,7
			Duration wyemitowanych obligacji (w latach) <sup>5</sup>	0,7	0,5	0,3
			Zadłużenie o oprocentowaniu stałym	71,6%	68,7%	71,5%
			Zadłużenie o oprocentowaniu zmiennym	28,4%	31,3%	28,5%
Ryzyko płynności	Wysoki	<p>Główne instrumenty zarządzania ryzykiem płynności:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>zabezpieczony odpowiedni poziom kredytu w rachunku bieżącym obsługującego banku – 300 mln zł.;</li><li>oprocentowane rachunki bieżące i pomocnicze;</li><li>lokowanie środków na oprocentowanych lokatach bankowych w walucie PLN (w bankach z którymi Miasto ma podpisaną umowę) oraz w postaci depozytu u Ministra Finansów;</li><li>mix financing – utrzymywanie dostępu do środków z rynku krajowego i zagranicznego;</li></ul>	Limit w rachunku bieżącym (mln zł)	300	300	300
			Zadłużenie w instytucjach krajowych	16,7%	9,8%	9,5%
			Zadłużenie w instytucjach zagranicznych	83,3%	90,2%	90,5%
* Skala stopnia realizacji: wysoki, zadowalający, umiarkowany, niski.						

<sup>4</sup> ATR – Miara ryzyka stopy procentowej związanego z dłużeniem. Wyrażona w latach średnia długość okresu, na jaki koszty długu są ustalone.

<sup>5</sup> Duration – Miara wrażliwości kosztów obsługi wyemitowanych obligacji. Wyrażona w latach średnia długość dostosowania kosztów obsługi obligacji do zmiany poziomu stóp procentowych.

Ryzyka	Stopień realizacji *	Sposób realizacji												
Ryzyko kredytowe	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"><li>• Funkcjonuje system limitów lokat dla poszczególnych banków, z którymi Miasto ma podpisane umowy;</li><li>• Określone limity koncentracji dla banków;</li></ul>												
Ryzyko operacyjne	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"><li>• Zarządzanie długiem skupione w jednej jednostce organizacyjnej UM;</li><li>• Odpowiednia infrastruktura techniczna do zawierania transakcji rynkowych;</li><li>• Bezpieczeństwo informacji związanych z zarządzaniem długiem;</li><li>• Ryzyko operacyjne ograniczane poprzez stosowanie procedur i monitoring – biuletyny informacyjne prezentujące dane o długu Miasta oraz spółek miejskich i zadłużeniu pośrednim;</li></ul>												
Rozkład kosztów obsługi długu w czasie	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"><li>• Stała dbałość o równomierny rozkład płatności w czasie, umożliwiający przestrzeganie limitu z art. 243 ustawy o finansach publicznych;</li><li>• Utrzymywanie średniego kosztu obsługi długu zbliżonego do średniego kosztu obsługi długu Skarbu Państwa:<table><tr><td></td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td></tr><tr><td>Średni koszt obsługi długu Warszawy<sup>6</sup></td><td>2,3%</td><td>3,2%</td><td>3,5%</td></tr><tr><td>Średni koszt obsługi długu Skarbu Państwa<sup>7</sup></td><td>2,2%</td><td>2,7%</td><td>b/d</td></tr></table></li></ul>		2021	2022	2023	Średni koszt obsługi długu Warszawy <sup>6</sup>	2,3%	3,2%	3,5%	Średni koszt obsługi długu Skarbu Państwa <sup>7</sup>	2,2%	2,7%	b/d
	2021	2022	2023											
Średni koszt obsługi długu Warszawy <sup>6</sup>	2,3%	3,2%	3,5%											
Średni koszt obsługi długu Skarbu Państwa <sup>7</sup>	2,2%	2,7%	b/d											
* Skala stopnia realizacji: wysoki, zadowalający, umiarkowany, niski.														

<sup>6</sup> Średni koszt obsługi długu Warszawy – relacja wykonanych kosztów obsługi długu (odsetek) do średniego poziomu zadłużenia w danym roku.

<sup>7</sup> Średni koszt obsługi długu Skarbu Państwa – relacja wykonanych kosztów obsługi długu (z uwzględnieniem kosztów instrumentów pochodnych i bez kosztów poręczeń i gwarancji) pomniejszona o dochody z tytułu zarządzania długiem ( premia i naliczone odsetki od emitowanych obligacji i dochody z instrumentów pochodnych) do średniego poziomu zadłużenia w danym roku.

## OCENY RATINGOWE

### III. Rating międzynarodowy

#### Ocena ratingu: **A2 z perspektywą stabilną**

Międzynarodowa agencja ratingowa Moody's Investors Service, w dniu 7 czerwca 2024 r. potwierdziła międzynarodowy długoterminowy rating Warszawy na poziomie A2 oraz zmieniła perspektywę ratingu z negatywnej na stabilną, co oznacza, że w najbliższym czasie nie jest przewidywana zmiana oceny ratingowej.

Zmiana perspektywy z negatywnej na stabilną jest wynikiem lepszej niż wcześniej oczekiwano sytuacji finansowej Miasta, spowodowanej rosnącymi wpływami podatkowymi, dostępem oraz efektywnym wykorzystaniem środków unijnych, a także skutecznym zarządzaniem budżetem i długiem. Zdaniem agencji istotnym czynnikiem w zmianie perspektywy jest też pozytywna ocena wpływu zaprezentowanych przez Ministerstwo Finansów propozycji zmian w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego w Polsce, w tym w systemie dochodów podatkowych. Wejście w życie tych propozycji powinno spowodować wzrost dochodów podatkowych, zwiększyć ich przewidywalność oraz poprawić wyniki operacyjne Miasta.

Potwierdzenie ratingu Warszawy na poziomie A2, równym ocenie ratingowej Polski, odzwierciedla mocne strony profilu kredytowego miasta, w tym jego silną i dobrze zdywersyfikowaną bazę ekonomiczną w tym wysoką lokalną dynamikę PKB i niski poziom bezrobocia, dobrą sytuację płynnościową i umiarkowany poziom zadłużenia. Agencja wskazała też, że mocną stroną Warszawy jest ostrożne podejście do zarządzania finansami miasta, uwzględniające planowanie w długim horyzoncie czasowym, co pozwala na wczesną identyfikację zagrożeń i podjęcie odpowiednio wcześniej działań dostosowujących.

Zdaniem agencji, Warszawa prowadzi szereg publicznych usług wykraczających poza poziom przewidziany przepisami prawa, co w przypadku konieczności ograniczenia wydatków, daje Miastu znaczną elastyczność budżetową w razie potrzeby. Potwierdzenie oceny ratingowej Moody's uwzględnia również bieżące potrzeby społeczne wynikające z migracji i starzenia się społeczeństwa.

Pełna analiza potencjału kredytowego Warszawy dostępna jest po zalogowaniu się na stronie agencji ratingowej <https://www.moody.com/>

#### Ocena ratingu: **A - z perspektywą stabilną**

Międzynarodowa agencja ratingowa Fitch Ratings, w dniu 26 kwietnia 2024 r. potwierdziła międzynarodowy długoterminowy rating Warszawy (Issuer Default Rating - IDR) dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie "A-". Perspektywa ratingów pozostaje stabilna.

Potwierdzenie ratingów odzwierciedla pogląd Fitch, że wyniki operacyjne oraz wskaźniki długu Warszawy w średnim okresie nie będą odbiegać od grupy porównawczej z ratingiem „A-”, pomimo presji na budżet Miasta spowodowanej niższymi dochodami z tytułu PIT wynikającymi z reformy podatkowej „Polski Ład”, rosnącym obciążeniem z tytułu obowiązkowej wpłaty na część równoważącą subwencji ogólnej oraz wzrostem wydatków związanych głównie z presją płacową.

Międzynarodowy długoterminowy rating Miasta nadal pozostaje ograniczony ratingiem Polski, który jest obecnie o dwa poziomy niższy od samodzielnego profilu kredytowego Warszawy (żadna jednostka samorządu terytorialnego w Polsce nie może mieć zagranicznej oceny wiarygodności kredytowej wyższej od oceny ratingowej kraju).

Uzasadnienie potwierdzenia ratingu międzynarodowego przedstawione przez agencję jest tożsame z przesłankami przedstawionymi dla potwierdzenia ratingu krajowego.

Pełna analiza potencjału kredytowego Warszawy dostępna jest po zalogowaniu się na stronie agencji ratingowej <https://www.fitchratings.com/pl>

## IV. Rating krajowy

Ocena ratingu: **AAA (pol) z perspektywą stabilną**

Międzynarodowa agencja ratingowa Fitch Ratings, w dniu 26 kwietnia 2024 r., potwierdziła długoterminowy rating krajowy Warszawy oraz programu emisji obligacji do kwoty 3 mld zł i wszystkich emisji dokonanych przez Miasto w ramach tego programu, na poziomie „AAA(pol)”. Perspektywa ratingów pozostaje stabilna.

Agencja utrzymała „wysoki średni” profil ryzyka Miasta odzwierciedlający niskie ryzyko w porównaniu do podmiotów z międzynarodowej grupy porównawczej oraz podtrzymała ocenę w zakresie stabilności dochodów i zdolność do ich zwiększania jako „średnią”. W ocenie Fitch źródła dochodów Miasta są stabilne, a perspektywy ich wzrostu są zgodne z dynamiką wzrostu gospodarczego Polski. Zdolność Miasta do zwiększania dochodów w sytuacji pogorszenia się koniunktury gospodarczej jest „średnia”, a więc wyższa niż w przypadku większości miast w Polsce ocenianych przez Fitch, ponieważ nawet w okresach spowolnienia wzrostu PKB Miasto było w stanie zwiększyć poziom dochodów. Miasto wykazywało się także dużą skutecznością w pozyskiwaniu dotacji na inwestycje (z budżetu UE oraz Państwa).

Agencja utrzymała ocenę stabilności wydatków Warszawy na poziomie „średnim”, a możliwość ich dostosowania do zmieniającego się otoczenia jako „mocną”.

Fitch ocenia obowiązujące w Polsce regulacje dotyczące długu oraz zarządzania płynnością w JST jako „średnie”, jednak polityka zarządzania długiem, płynnością i zobowiązaniami pozabilansowymi w Warszawie jest oceniana jako „mocna” za sprawą wdrożonych zaawansowanych praktyk zarządzania długiem i płynnością. Agencja oceniła również zarządzanie płynnością przez Warszawę jako „mocne”, pomimo wskazanego braku wsparcia płynności JST w sytuacjach awaryjnych ze strony władz centralnych.

W ocenie Fitch Ratings gorsze wyniki operacyjne Warszawy w 2023 r. były spowodowane czynnikami zewnętrznymi tj. negatywnym wpływem reformy podatkowej „Polski Ład” na dochody z PIT, rosnącym obciążeniem z tytułu obowiązkowej wpłaty na część równoważącą subwencji ogólnej oraz wzrostem wydatków związanych głównie z presją płacową.

Pełna analiza potencjału kredytowego Warszawy dostępna jest po zalogowaniu się na stronie agencji ratingowej <https://www.fitchratings.com/pl>

## V. Sprawozdanie finansowe

### V.1. Sprawozdanie finansowe m.st. Warszawy za 2023 rok wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta

Sprawozdanie finansowe Miasta Stołecznego Warszawy za 2023 rok wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego m.st. Warszawy zostało zatwierdzone przez Radę

m.st. Warszawy uchwałą nr VI/111/2024 z 20 czerwca 2024 r. i opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w zakładce „Budżet i polityka finansowa m.st. Warszawy / Sprawozdania finansowe / 2023”.  
[https://bip.warszawa.pl/Menu\\_predmiotowe/budzet\\_polityka\\_finansowa\\_v2/sprawozdanie\\_finansowe/default.htm](https://bip.warszawa.pl/Menu_predmiotowe/budzet_polityka_finansowa_v2/sprawozdanie_finansowe/default.htm)

## **V.2. Skonsolidowany bilans m.st. Warszawy**

Miasto sporządza skonsolidowany bilans zgodnie z rozporządzeniem z dnia 13 września 2017 r., w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

Bilans skonsolidowany m.st. Warszawy jest publikowany na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w zakładce „Budżet i polityka finansowa m.st. Warszawy / Bilans skonsolidowany / 2023”.

[https://bip.warszawa.pl/Menu\\_predmiotowe/budzet\\_polityka\\_finansowa\\_v2/bilans\\_skonsolidowany/default.htm](https://bip.warszawa.pl/Menu_predmiotowe/budzet_polityka_finansowa_v2/bilans_skonsolidowany/default.htm)

## **VI. Sprawozdanie z wykonania budżetu**

### **VI.1. Uchwała Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w sprawie wydania opinii o przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok**

Uchwała Nr 3.e./352/2024 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok została opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w zakładce „Budżet i polityka finansowa m.st. Warszawy / Wykonanie budżetu / 2023”:  
[https://bip.warszawa.pl/Menu\\_predmiotowe/budzet\\_polityka\\_finansowa\\_v2/wykonanie\\_budzetu/2023/Sprawozdanie\\_z\\_wykonania\\_budzetu/Opinia RIO/default.htm](https://bip.warszawa.pl/Menu_predmiotowe/budzet_polityka_finansowa_v2/wykonanie_budzetu/2023/Sprawozdanie_z_wykonania_budzetu/Opinia RIO/default.htm)

### **VI.2. Sprawozdanie z wykonania budżetu m.st. Warszawy za 2023 rok**

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy o finansach publicznych sprawozdanie z wykonania budżetu m.st. Warszawy zostało zatwierdzone przez Radę m.st. Warszawy uchwałą nr VI/111/2024 z 20 czerwca 2024 r. i opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Stołecznego Warszawy pod adresem:

[https://bip.warszawa.pl/Menu\\_predmiotowe/budzet\\_polityka\\_finansowa\\_v2/wykonanie\\_budzetu/2023/Sprawozdanie\\_z\\_wykonania\\_budzetu/Kompendium/default.htm](https://bip.warszawa.pl/Menu_predmiotowe/budzet_polityka_finansowa_v2/wykonanie_budzetu/2023/Sprawozdanie_z_wykonania_budzetu/Kompendium/default.htm)